

# הישיבה

## הגליון לבן הישיבה

גליון מס' 60

### בחור יקר

#### עבד חופשי

חודש אלול הוא כידוע חודש שבו כל יהודי שנגעה יראת ה' ללבו מקבל על עצמו עול מלכות שמים ביתר שאת, מכפיף את עצמו לשמירת התורה והמצוות על פי ההלכה הפסוקה, מוותר על תענוגי הגוף ומקריב יותר מזמנו ומרצונותיו הגשמיים כדי לעבוד את ה'.

קבלת העול הזו, עלולה לפעמים להעכיר את רוחו של האדם. התחושה שהוא נאלץ לוותר על רצונותיו האישיים כדי להתעלות בתורה ובראית שמים, עשויה לגרום לתחושה של כליאה והקרבה גדולה מדי.

תחושות אלו, אם הן קיימות, מקורן בחוסר הבנה לגבי מקומו ותפקידו של האדם עלי אדמות, כמו גם בסולם ערכים מעוות, שמציג את ההפקרות כ'חופש' ואת קבלת העול כעבדות מדכאת וחונקת חלילה.

"עבדי הזמן עבדי עבדים הם", כתב הגאון החסיד רבי יהודה הלוי זצוק"ל. כלומר: מי שנוהה אחר דברים זמניים ומחפש תענוגות שחולפות ועוברות מן העולם במהרה, הרי הוא עבד מהסוג השפל ביותר – עבד שאפילו האדון השולט בו, גם הוא עבד לאחרים.

לעומת זאת: "עבד ה' הוא לבדו חופשי". מי שממליך על עצמו את הקב"ה, מי שמקבל על עצמו את עול התורה והמצוות והופך את עצמו לעבד ה', הופך חופשי מכל כבלי העולם הזה. הוא משוחרר מכל המחויבויות והמוסכמות שבני האדם קבעו אותן כמחייבות, ומתעלה מעל כל אלו. החירות הממלאה את מי שזכה להיות עבד ה', היא חירות נצחית. ההנאה שהוא שואב מקיום המצוות והשכר שיקבל עליהן בעולם הבא, היא אינסופית.

בספרים הקדושים מובא שחודש אלול הוא לא רק הזמן המתאים ביותר לקבלת עול מלכות שמים ביתר שאת, הוא לא רק המועד האחרון לתקן ולשפר את המעשים לפני יום הדין, אלא שחודש זה הוא זמן של רחמים ושל רצון. זו תקופה שבה רצונו של האדם להשתפר ולהתחדש מתבלט מעל הרצונות האחרים, וסיעתא דשמיא מיוחדת שמורה למי שמתאמץ לקבל על עצמו עול מלכות שמים בימים אלו. ולוואי שנדע לנצל את הימים הקדושים הללו לחיפוש אחר נגעי הנפש ותיקון המידות והמעשים. וכפי שמסיים רבי יהודה הלוי את שירו: "על כן בבקש כל אנוש חלקו, חלקי ה' אמרה נפשי".

כתיבה וחתימה טובה  
העורך

### להיכן קושרים את הסוסים?

הרב בנימין בירנצווייג

בחשקת התורה וכו' וכו', אבל כשמתחילים התחלה חדשה חובה על כל אחד לדעת ש'פנים חדשות באו לכאן, כפי שחוזר ואומר הגאון הגדול רבי משה הלל הירש שליט"א ראש ישיבת סלבודקא, שזה אחד מיסודות ההצלחה של בחור בכניסתו לעולם הישיבה, לשכוח מהעבר ולהאמין מעתה והלאה בכוחות שלך לעתיד חזק ומצליח בס"ד.

חובה לדעת ולהפנים!! כי כל אחד יכול! לכל אחד יש כוחות שנתן לו הקב"ה, והוא רק צריך להאמין בזה, להתאמץ ולעמול. בחורים רבים חשבו שאין להם 'כוחות', הם נשארו עם המחשבות ש'בלי סוסים' אין להם אפשרות עצמאית להצליח כי אין להם את הכוחות שלהם, ובישיבה שצריך לעמול הרבה לבד ואתה יותר ויותר נתון ואחראי לעצמך, הם נופלים... אבל כשהם עמלו האמינו והתאמצו, לבסוף ראו נפלאות! הם נהיו מפארי הישיבות בהן למדו.

בשיחה האחרונה שנשא ראש הישיבה הנערץ הגאון הגדול רבי משה מרדכי חדש זצוק"ל לבני ישיבתו בשבת האחרונה לפני עלותו בסערה השמימה, שיחה שהתבררה כצואה רוחנית לתלמידיו ולדורות הבאים. ראש הישיבה אמר יסוד גדול בהביאו את הפסוק בירמיה (א, ז) "וְאָמַר אֲהָהּ ה' הִנֵּה לֹא יִדְעָתִי דָבָר כִּי נֵעַר אֲנִי: וְיֹאמְרוּ ה' אֱלֹהֵי אֵל תֹּאמְרוּ נֵעַר אֲנִי כִּי עַל כֵּן אֲשַׁר אֲשַׁלַּח תִּלְךָ". ירמיהו חושש כי אין הוא ראוי לשליחות של הקב"ה כי נער אנוכי, ואמר לו הקב"ה 'אל תאמר כי נער אנוכי כי על כל אשר אשלחך תלך, אסור לאדם לחשוב כי אין בו כוחות ואינו ראוי וכו' וכו', כי אם הקב"ה ציוה אז יש כוחות ומצליחים!

וכאן המשיך ראש הישיבה זצוק"ל בדברי חיזוק לתלמידיו: ישנם בחורים שאומרים לי שהם לא יכולים, אין להם את הכוחות אין להם כישורים, לא הצלחנו בעבר וכו', ואני פונה בזה בקריאה לכל אחד ואחד – אל תאמר כי נער אנוכי" כל אחד יאמין שיש לו כוחות ויכולת להצליח. כל אחד יקבל על עצמו להתאמץ, ואף 'שכל ההתחלות קשות' אבל כבר כתב רש"י בפרשת שמות (יט, ה) 'שאף שכל ההתחלות קשות אבל אם תקבלו עליכם, מכאן ואילך יערב לכם'.

אל תאמר נער אנוכי! איני יכול איני מסוגל ניסיתי ונכשלת! תתאמץ ומכאן ואילך יתגלו לך כוחותיך שחנן אותך ה', ויערב לך!

דריכות וציפיה נכרו ברחובות העיר פריז, זה כמה שבועות שזו שיחת היום... הכל דנים ומתעניינים, כיצד זה יפעל? האם יתכן בכלל כדבר הזה? האם הרבטחות של המארגנים על הפיתוח הטכנולוגי של האלף האחרון, אכן תתגשם??

... היום הגיע... התרגשותם של מאות המאושרים שזכו לקבל כרטיס לטקס המיוחד שנערך באחד האולמות המפוארים בעיר, הרקיעה שחקים, גם אלו שלא זכו, לא הצליחו להסתיר התרגשותם ככל שהתקרבה השעה היעודה לפתיחת הטקס המדובר...

בשעה היעודה עלו על הבמה הברון רוטשילד, וכמה משותפיו למיזם הגאוני שטרם נראה כמוהו, ואחר כמה נאומים קצרים על הפלא העומד לשנות את העולם והאנושות, הוכנסה אחר כבוד על הבמה המרכזית לקול תשואות המונים... המכונית הממונעת הראשונה בעולם!!!!

אחד מיזומי המכונית הממונעת, עמד והסביר את נפלאותיה, כיצד היא נוסעת בכח של מנוע המונע בקיטור המופק מאדי הדלק הנשרף במנוע... והקהל עמד נדהם ומשתומם... לא מאמין למראה עיניו ומשמע אוזניו.

לקראת סוף הטקס, נעמד זקן אחד ממשפתי הטקס, ובקש את רשות הדיבור: אני עומד ומשתומם כמו כולם על ההמצאה הנפלאה הזו. אבל דבר אחד עדיין איני מבין ולא שמעתי עליו הסבר: להיכן קושרים את הסוסים במכונית הזו???

סיפור זה המובא בספר הנפלא 'שטייגן', יש בו תובנה חשובה עד מאד שבכל התחלה חדשה יש לשכוח מה שהיה בעבר ולהסתכל רק על העתיד! זה חשוב לכל אחד ואחד שלא כ"כ הצליח בעבר ורוצה להתחלה חדשה, ובפרט בימים אלו שאלפי אלפי בני ישיבות התחילו ללמוד במקום חדש, עם התחלה חדשה - ישיבה קטנה או גדולה, מציאות המצריכה כוחות מיוחדים בשביל 'התחלה טובה וחזקה', מציאות שמצריכה הבנה והכרה ברורה שגם אם לא הצלחתי כל כך עד עכשיו, אבל מהיום אני מצליח כי 'אני יכול'!!! כי יש לי כוחות להצליח!!! מה שהיה עד היום לא קיים יותר!

ישנם רבים שסוחרים איתם את חולשותיהם שהיו להם בעבר - בעיה בכשרונות/ בהתמדה/ חוסר

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא  
בדרך לעלות מעלה מעלה.  
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה'  
לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18  
שיחת הינם★



קשה לך? זקוק לעזרה?

הישיבה

# "רבי שמואל רוזובסקי הגיע לישיבה בגיל 13 ולא הבין בתחילה את השיעורים. הוא היה פונה לפינתו ובוכה"

## מחשבת מוסר

הגאון רבי אברהם גולדשטיין שליט"א  
ר"מ ישיבת היכל התורה ירושלים

שמעון גילה זאת וקבע לו חברותא עם אחד מחשובי הבחורים המבוגרים (הגאון ר' ישראל גוטסמן זצ"ל), ומשנים אלו אח"כ יצא הגאון המופלא ר' שמואל רוזובסקי ראש ישיבת פוניבז'.

לכל בחור הקב"ה נתן כוחות וצריך לנצלם, כי אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו' אם אדם לא מבין 'ביקר' כוחותיו- נמשל כבהמה, ואמר פעם הגרי"ז, הסוס הוא חזק מאוד ובקלות יכול להפיל את רוכבו אך הוא לא עושה זאת כי הוא אינו מודע לכוחותיו, כי הוא בעל חי, אבל דוד המלך אומר בתהילים: אל תהיו כסוס כפרד אין הבין" לאדם יש כוחות וצריך לנצלם ואז זוכה לס"ד... ולסיום יש עוד תנאי חשוב להצלחה בתורה כמו שהתורה אומרת במעמד הר סיני "ויחן ישראל כנגד ההר"-

בלב אחד וכאיש אחד, שלימות המצוות, לגעת לוותר לשמוע את השני, וחז"ל אומרים כשם שאין פרצופיהן שווים כך דעותיהם אינם שווים". בחור מגיע לישיבה קטנה או מי שעולה לישיבה גדולה, פוגש בחורים שלא הכיה וכל אחד יש לו ראש אחר ולכל אחד מותר להביע דעה, לדעת לוותר ולהבין את השני כי זה סוד ההצלחה בתורה!

מורנו הרב ש"ך כשאשתו ע"ה הייתה מאוד חולה ועמדה לפני ניתוח קשה והרב ש"ך שהיה ליד מיטתה בביה"ח תל השומה, הגיעו כמה בחורים מישיבת פוניבז' להיות עם הראש ישיבה ברגעים קשים אלו, וכשמרן הרב ש"ך יצא לרגע מהחדר, קראה הרבנית ממיטת חוליה ואמרה לבחורים את הדברים הללו: אתם מישיבת פוניבז', נכון? אתם יודעים שבעלי ראש הישיבה הוא גדול מאוד בתורה, אבל תדעו לכם שכמה שהוא גדול בתורה, הוא גדול במידות! כשאנחנו התחננו, אמר לי בעלי שיחי, דעי לך שבכל וויכוח שיהיה בינינו אני אוותר ואת תהיי צודקת, וכך היה!! וכך זכה לכל מה שזכה כידוע. ומרן הרב שמעון שקופ זצ"ל כותב בהקדמה לשיערי יושר' שמה שזכה לכל מה שזכה לחבר חיבורים כאלה כי תמיד השתדל לתת לאחרים, ללמוד מאחרים ולחזקם וכו'.

ויה"ר שנוכח להתעלות כ"א במקומו ולהיות תלמיד חכם לתפארת!

כך היא צורת העלייה כי 'שבע ייפול צדיק וקם'. הגאון ר"י הוטנר זצ"ל ביאר שזה לא רק פשט שהצדיק יש לו כוחות לקום מהנפילה, אלא הפשט שזה מהלך של הצדיק- נופל וקם, נופל וקם עד שעולה לפסגה.

נסיון זה אותיות נס "הרימו על נס", כלומר לגובה. על ידי הקשיים והניסיונות צומחים ועולים גבוה. העצה הראשונה להצלחה הוא כוח הרצון. בנובהרדוק תמיד חנכו, לפני כל דבר העומד לפניך אל תחשוב אני יכול או לא, אלא אם אני רוצה או לא ובזה יהיה ההצלחה.

יעקב אבינו אחר שברח מעשיו במצוות אביו ואמו בדרכו לחרן, הלך ללמוד בבית מדרשם של שם ועבר כדי להתחזק לקראת הגעתו ללבן שהיה

ניצבים אנו בתחילתו של חודש אלול- חודש הרחמים והסליחות. "אני לדודי ודודי לי"- ר"ת אלול. דוד המלך בתהילים אומר: "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת". הקב"ה קרוב לכל יהודי באשר הוא שם בכל שעה, בכל רגע ובכל מקום. אבל גם אצל הקב"ה כמובא בחז"ל ובראשונים, יש זמנים מיוחדים של קרבת ה', של דודי לי, וכמו שיש עשר דרגות קדושה למקומות בא"י, הר הבית, עזרה וכו', דהיינו שהמקום קדוש, כך יש זמנים מיוחדים ואחד מהם הוא חודש אלול שאנו בתחילתו. וחייבים לנצל קרבה זו לחשבון הנפש ולחיזוק התורה והמצוות כדי להיות מוכנים ליום הדין הבעל"ט.

המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל היה אומר משל על ימי אלול ועשרת ימי תשובה: בעיר הנמל יפו, ישנו נמל של דייגים וכל אחד יש לו את הסירה שלו שבא הוא יוצא לדוג, לפעמים ליומיים או שלושה בתוך הים. והנה דייג אחד חוזר מעבודתו באמצע לילה של חורף וקשר את סירתו לעמוד הברזל האישי שלו בנמל.

כשהגיע מאוחר הביתה, שאלה אותו רעייתו מדוע איחרת כל כך לשו? וענה לה, פשוט קשרתי הרבה זמן את הסירה ולכן התעכבתי. אמרה לו אשתו אינני מבינה הרי זה בין כה וכה לא עוזר כי הרוחות החזקות בנמל הפתוח מרופפות לבסוף את הקשרים. השיב לה בעלה: נכון

שיש רוחות שמרופפות את הקשרים, אבל כשאני קושר חזק את הסירה, למחרת הקשר רפוי והסירה במקומה עומדת. לעומת זאת אם אקשר את הסירה בצורה חלשה, הרוחות יפתחו את הקשר לחלוטין, ולבסוף לא תישאר לי סירה ויישבר מטה לחמנו. אמר הגה"צ ר' חצק'ל- עכשיו זה הימים שאפשר לקשר אותנו היטב להקב"ה בתפילה, סליחות, תורה ומעש"ט וזה יחזיק לכל השנה גם אם הקשר יתרופף חלילה בהמשך הזמן, אבל אם נהיה אדישים וחלשים כעת, מה יישאר לנו ומה יותר מאתנו אחרי הימים הנוראים?...

את הזמן החדש יש להתחיל עם מרץ ועוצמה ובהתחדשות. בוודאי יהיו קשיים בהמשך הדרך, אבל כך נבנה האדם וכמו שכותב המסילת ישרים בפרק א' שאדם נמצא במלחמה יום יום ונמצא המלחמה שהוא נתקל בה מלפנים ומלאחור' אבל



הרמאי של כל הרמאים, ורש"י אומר שם בפרשת ויצא 'וישכב במקום ההוא' שבאותו לילה שכב, אבל י"ד שנה לא שכב כי למד אצל שם ועבר. הקשה הגר"ח שמואלביץ זצ"ל וכי אפשר לא לישון י"ד שנה? הלא הגמ' אומרת בנדרים שמי שנודר שלא לישון ג' ימים כבר מלקין אותו משום 'בל יחל דברו', אלא הפשט שכנראה נרדם על הסטנדר ושוב פעם קם ולמד וחזר חלילה, ורק באותו לילה שכב על הרצפה שם כידוע. וזעק רבי חיים, זה לא היה נס אלא זה היה רצון!!! יעקב אבינו רצה לנצל כל רגע וכך י"ד שנה למד ולמד וחיזק עצמו ולא נשכב לישון, ראו מהו כוח הרצון!

הגאון רבי שמואל רוזובסקי בצעירותו הגיע לגרודנא ללמוד אצל מרן רבי שמעון שקופ זצ"ל בעל השיערי יושר'. הוא הגיע בגיל 13 ולא הבין בתחילה את השיעורים והיה פונה לפינתו ובוכה עד שהגאון ר'

# אשר שאלת

## הרב ישראל ליוש



חד פעמית, אינם מתעייפים, אין זה אומר שההולכים לא יתעייפו, משום שאמנם ההליכה אין בה מאמץ רב אבל היא תמידית וקבועה, ולקביעות הזו צריך כח מיוחד, ולכן גם אחרי שהנביא אומר שהרצים המתאמצים לא מתעייפים, צריך הוא עדיין לחדש שגם ההולכים בתמידות ובקביעות לא יתעייפו.

לעניות דעתי הדברים אמורים לגבי סוגי הקבלות שאנחנו עומדים לקבל, לפעמים הקבלות שלנו הם בבחינת ריצה, גדולות מידי ואולי לא מתאימות ליכולות שלנו, ולכן אנחנו רצים ריצה חד פעמית ומתעייפים מהה. אבל אם נקבל קבלות סבירות שקולות ומדודות שמתאימות לאפשרויות שלנו, אזי הם יהיו בבחינת הליכה, אולי קצת איטית אבל היא תהיה קבועה.

נקודה נוספת, אם כבר קיבלת קבלה ככל שתהיה, וחלילה קרה שנכשלת בה פעם או פעמיים ואפילו יותר, היצר הרע תמיד יאמר לך: אתה רואה זה גדול עליך, תפסיק לנסות. אבל היצר הטוב שלך אומר לך: 'תמשיך לנסות ללא ייאוש, אל תתן לימי הפסק הללו לגרום לך להתייאש, גם אם קבלת על עצמך קבלה יומית, היא איננה נגרעת אם היתה הפסקה קטנה, אך בתנאי שבסופו של דבר חזרת אליה.'

**הקשב ליצר הטוב ותצליח!**

אנו מקבלים בימים אלו.

אין ספק שאף אם חלילה לא נצליח להחזיק מעמד בקבלות החיזוק למשך השנה כולה, שווה להתחזק ולו רק לימים אלו, כי כל דבר מצוה או חיזוק, לימוד מוסר או עבודה עצמית שעשינו עם עצמנו, משאירים רושם בנפשנו ובלבנו, ורושם זה לעולם לא יאבד מאתנו, אף אם במשך הזמן לא נעמוד בקבלות החיזוק שהחלנו בהם באלול.

ישנם עוד שתי נקודות חשובות הנוגעות לשאלתך, ולפני הנקודה הראשונה אקדים ווארט יפה ששמעתי פעם, על הפסוק 'וקווי ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים ירוצו ולא ייגעו ילכו ולא ייעפו', לכאן אם כבר נאמר שכשקווי ה' ירוצו הם לא יתיעפו, מה טעם לומר שכשהם יילכו הם לא יתעייפו, והרי הדברים ק"ו, אם בריצה שהיא קשה יותר הם לא מתייגעים, בהליכה הקלה יותר וודאי שהם לא יתעייפו. שמעתי ע"כ ביאור נפלא, חלוקים הם הריצה וההליכה, ריצה משמעותה ריצה חד פעמית לכיוון מטרה מסוימת, ואכן יש בה התאמצות מיוחדת, אבל כאשר יגיע הרץ אל מחוז חפצו, הרי הוא סיים עם הריצה ויכול כבר לנוח. ואילו הליכה פירושה הליכה תמידית, אמנם איטית ואין בה התאמצות מיוחדת אבל היא קבועה ורצופה, אין בה מנוחה. וא"כ מובנים דברי הנביא כי גם אם הרצים העושים פעולה מאומצת

**לכבוד הרב ליוש שלום וברכה.**

**בדרך כלל אני משתדל ללמוד בהתמדה, רוצה להקפיד יותר על שמירת הלשון ומנסה לקבוע יותר זמן ללימוד מוסר, לא תמיד בהצלחה בדיוק כפי שאיפותיי. בחודש אלול אני תמיד מתאמץ יותר, מקבל על עצמי להשתדל יותר וב"ה מצליח מאוד. אבל כשעובר חודש אלול הכל משתנה בחזרה.**

**שאלתי היא מה הטעם להתאמץ כל כך באלול, אם אחר כך ממילא יחזור המצב לקדמותו?**

דוד

תשובה: חודש אלול מאז ומעולם היה חודש של חיזוקים בעולם התורה בכלל ובעולם הישיבות,

בחודש זה אנו מתכוונים לימי הדין והמשפט, וכדי להגיע מוכנים לימים נוראים וקדושים אלו, אנו מתחזקים בכל העניינים הרחוניים האפשריים, ימים אלו הם אף ימים מסוגלים להתחזקות בתורה ויראת שמים, כי בהם ה' קרוב אלינו יותר משאר ימות השנה, קירבה זו נוסכת הצלחה יתירה וסייעתא דשמיא מיוחדת בקבלות הטובות אותם

### הזוכים בהגרלה

הבה"ח **מנחם הולס מ"י** (ישיבת טשעבין)  
הבה"ח **יהודה גורדון נ"י** (קרית מלך)  
בין כותבי התשובות המובחרות תערך הגרלה על שני כרכי פושנה ברורה בהוצאת 'דרש' לשני זוכים (ב"כ לכ"א, חלקים לפי בחירת הזוכה).

## צריך עיון

נקרא חכם. כ"כ הבה"ח דפ. ויצחק הרשוביץ.

**הבה"ח אלי הבלין** כתב ליישב ע"פ הסבר המהרש"א במה דאיתא דכל ת"ח שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו ת"ח, שהפסד שכמו שהנחש מבקש להרוג את האדם והאדם כנגד רק מכה בעקב, כך צריך ת"ח לנקום רק מעט, ואם לא למד מהנחש סימן הוא שאינו ת"ח, א"כ ה"ה כאן שאם הוא לא למד מהארון שצריך להיות מבית ומחוץ אותו דבר סימן שאינו ת"ח.

**הבה"ח אורי שרגא יונגרייז** כתב שאם אינו תוכו כבדו, סימן שאינו איש אמתי ואינו מבקש אמת וא"כ חסר בו היכולת ללמוד כי ללמוד צריך להיות מבקש אמת. והרב יוסף חיים בלוי מנהל רוחני דיישיבת המתמידים הוסיף ע"ז ע"פ מאמר חז"ל איזהו חכם הלומד מכל אדם, שבקשת האמת היא היסוד להיות חכם.

**הבה"ח נ.צ. פרידמן** כתב שאין לנהוג בו דין ת"ח וכן הביא הבה"ח יהודה חילקו. הבה"ח יוסף ווינפעלד כתב שהכוונה שאינו ראוי להיקרא ת"ח

כמו"כ נשלחו תשובות רבות נוספות למערכת, אנו מתנצלים בפני אלו שתשובותיהם לא הספיקו להיכנס לגיליון זה וא"ה עוד חזון למועד לפרכסם...

**תשובות יש לשלוח לפקס שמספרו:**  
**077-5558983**

יש לכתוב את התשובות בכתב ברור, חובה לציין שם מלא, טלפון, ושם ישיבה. (ניתן לבקש שהשם המלא לא יפורסם)

איתא "שלשה דברים מבטלים גזרות רעות, ואלו הם תפלה וצדקה ותשובה" (בראשית רבה, פ' מ"ד אות יב) וכן הוא בנוסח התפילה לר"ה ויו"כ "ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה".

ויש להתבונן, דבשלמא תשובה היא סיבה לביטול הגזירה כי כשהאדם שב אל ה' לא מגיע לו העונש, וכן תפילה מובן שיש לה כח מיוחד במה שהאדם מבקש מהקב"ה. אבל צדקה במה היא שונה מכל המצוות שיש לאדם ובמה כוחה לבטל הגזירות.

עוד צ"ע האם צדקה היינו בדוקא מצוות צדקה, או כל מצוות חסד שאדם גומל עם השני יש לה את כח הצדקה לבטל את רוע הגזירה.

### תשובות לצריך עיון מהגיליון הקודם

ביומא דף ע"ב ע"ב איתא, "מבית ומחוץ תצפנו אמר רבא כל תלמיד חכם שאין תוכו כבדו כבדו אינו תלמיד חכם". וצריך עיון דברי הגמרא, 'אינו תלמיד חכם' שהרי לכאורה תלמיד חכם הוא דבר מציאותי, ולכאורה כיון שלמד ויגע בתורה ממילא הגיע לדרגת תלמיד חכם, ומה שייך שבגלל שאין תוכו כבדו הוא אינו תלמיד חכם.

**הבה"ח גרשון זילבה**, שמעון נתן גיזוף, אברהם מורגנשטרן, פנחס גולדשמיט, יעקב כגן, חיים בראון, איציק וויס, שמואל קרון.

# אני צריך ללמוד באחת הישיבות הכי פחות נחשבות בארץ? מה לי ולמקום הזה בכלל...

## ספור מחיי הישיבה

מזאת:  
יעקב א. לוסטיגמן

כי אין יותר למטה מזה:

בצר לי החלטתי שאני אעשה את המעט שאני כן יכול לפתוח את היום בשעה של לימוד גמרא בסדר א' אני יכול? יכול! אז למה לא לנסות?

למדתי שעה בדיוק, ולאחריה יצאתי להפסקת שתייה ודיבורים. את שאר היום כבר העברתי בבטלה כמו רוב הבחורים בישיבה שלא עשו שום דבר מיוחד, כשאני מחליט שגם מחר ובימים הקרובים אמשך בכיוון הזה. 'בישיבה כמו בינת התורה, צריך לקבוע עיתים לתורה, חשבתי באירוניה.

אחרי שבוע הרגשתי שהלימוד מחיה אותי. בלי לשים לב למדתי שעה ורבע, שעה וחצי ובשבוע השלישי כבר קבעתי שאני מרחיב את הקביעת עתים' לשעתיים מדי בוקר.

אט אט החלו להתקבץ אלי בחורים נוספים שרצו גם הם להתחזק בלימוד, וחיפשו משענת יציבה שאפשר להסתמך עליה. הם עמדו בתור כדי ללמוד אתי בחברותא ולשאול אותי בלימוד, וכלי לשים לב הפכתי לבחור הטוב ביותר בישיבה, כשאני גורר אחרי בחורים נוספים. בסוף זמן חוץ כבר ללא קבעתי עתים לתורה, אלא למדתי כל היום, מהבוקר ועד הערב. דיברתי עם בחורים בלימוד, מסרתי חבורות, ראש הישיבה אפילו הציע לי, ספק בצחוק ספק ברצינות, להיות הממלא מקום שלו כשהוא טס לחו"ל כדי לגייס כספים לטובת אחזקת הישיבה.

זמן הקיץ בישיבת 'בינת התורה' היה הזמן הכי טוב בחיים שלי. למדתי כפי שלא למדתי מעולם. 'הפצצתי' את הישיבה בחידושים מבריקים, היו אומנם בחורים שלא נסחפו אחרי ואחרי חברי, והמשיכו להתבטל ולא לעשות כלום, אבל קבוצה של 20 בחורים הלכה בעקבותי וכולנו יחד יצרנו אווירה יוצאת דופן של לימוד רציני ואינטנסיבי.

בשבוע האחרון של הזמן הודיע לנו ראש הישיבה שמפאת קשיים כלכליים ובעיות נוספות, הוא נאלץ לסגור את הישיבה. זאת, על אף שהשנה הרישום כבר לא היה כל כך גרוע כמו בשנה שעברה...

גדולי התורה התערבו לטובת הבחורים שנותרו בלי ישיבה, ולאחר דיונים רבים הוחלט לפצל את הישיבה שלנו בין שתי ישיבות. הבחורים הפחות טובים הלכו לישיבה פחות נחשבת, ואילו אני וחברי שובצנו בישיבה מצוינת: ישיבת 'כתר התלמוד'.

המסקנה שלי מהסיפור הזה היא שלא הישיבה עושה את הבחור, אלא הבחור עושה את עצמו ולפעמים גם את הישיבה. אם הייתי ממשך לשבת ב'כתר התלמוד' ולא הייתי חווה את הזעזוע העמוק שעבר עלי, לא היה שום סיכוי שמישהו יקעס על שלום מהמכולת על כך שהוא נתן לי להמתין בתורה. אבל כיום, כשאני עסוק כל היום בלימוד, מי יודע, אולי באמת אזכה להגשים את הציפיות הגדולות של שלום ושל בני משפחתי המורחבת.

שהוא הצליח להשתלח לישיבה הכי טובה".

האמת שדי הסכמתי עם דבריו של המשגיח, והבנתי שגם אין לי ברירות רבות. הוא אומנם דיבר איתי בעדינות וברגישות, אבל בשורה התחתונה המסקנה היתה שאני חייב למצוא לעצמי ישיבה אחרת ולא אוכל להישאר עוד ב'כתר התלמוד'.

היה לי קשה לוותר על התואר היוקרתי 'תלמיד ישיבת כתר התלמוד', אבל בכל זאת, אין ברירה, אהיה חייב להתפשר על ישיבה שהיא קצת פחות נוצצת, ולהשלים את החסר באמצעות עבודה עצמאית של שקידה והתמדה כדי להיות בחור טוב.

הכנתי רשימה של חמש ישיבות טובות והתחלתי להתכונן לקראת מבחני כניסה. אבל המציאות המרה טפחה על פני, בחלק מהישיבות לא מקבלים בשום אופן בחורים לשיעור ב', ובישיבות אחרות הודיעו לי שאין להם מקום או שהם חושבים שאני לא מתאים לסגנון הישיבה שלהם.

עברתי לחפש ישיבות פחות טובות, ניסיתי להפעיל קשרים ופרוטקציות, אבא שלי עבד קשה והזיע הרבה למעני, אבל יומיים לפני ראש חודש אלול הבנו שאין ברירה, ושהאופציה היחידה שנותרה לי היא להישאר בבית, או להשתלב בישיבה מהדרג הנמוך ביותר.

מבחינתי היה ברור שאני נשאר בבית, אבל ההורים שלי לא אפשרו לי לעשות זאת בשום אופן, והתעקשו שאכנס לישיבה שתסכים לקבל אותי, ולא משנה עד כמה השם שלה גרוע ברחוב.

כך הגעתי לישיבת 'בינת התורה' בצפון הארץ. מזוג האוויר פה נפלא, אבל הרוע והשלווה ממני והלאה. ההרגשה שלי היא שהחיים נגמרו. ממני כבר לא יצא תלמיד חכם, אפילו לא 'בעל הבית' מכובד. בטח אהיה נהג משאית או סבל בשוק הפשפשים.

סירבתי להשלים עם הגורל. התנגדתי לו בתוקף, אבל גזרת שמים חזקה ממני. אני תקוע כאן עם בחורים בינוניים. מכאן כבר אי אפשר לעבור לשום ישיבה טובה. מכאן אפשר רק לרדת. אם יש דבר כזה, ישיבה יותר גרועה מהישיבה הנוכחית שלי...

אני יושב ליד הגמרא, ולא מצליח ללמוד כלום. החשק ללימוד ממני והלאה. האווירה בבית המדרש משוחררת למדי. בחורים יוצאים ונכנסים כל הזמן, אף אחד לא באמת מנסה להעמיק בדברי הגמרא, להבין את האבחנה הדקה שבין שיטת הרשב"א לשיטת הריטב"א. אין פה שום זכר למצב שהגדירו חז"ל שבו תלמידי חכמים הלומדים יחדיו מחדדים זה את זה בהלכה.

זמן אלול הסתיים. חזרתי הביתה לקראת יום כיפור כשאני מרגיש מרוקן מתוכן. בבין הזמנים כמעט לא יצאתי מהבית. הרגשתי רע מאוד עם עצמי ועם המעמד שאליו הגעתי. לא פתחתי גמרא מתחילת בין הזמנים ועד סופו. התפילות שלי היו יבשות, חג הסוכות עבר עלי עם תחושת דכדוך, ובשמחת תורה הרגשתי כמו אורח לא קרוא שהגיע לחתונה שבה הוא לא מכיר אף אחד. כולם שמחים ורוקדים עם התורה, ואני, מה לי ולימוד התורה? אני לומד בישיבת בינת התורה. בינת התורה!!!

בראש חודש חשוון נסעתי לישיבה בלי טיפת חשק. התיישבתי בבית המדרש וכמעט פרצתי בבכי. כל כך הרבה זמן לא למדתי כלום. אני כבר מתגעגע ללימוד גמרא עיוני ומעמיק, אבל אין לי עם מי ללמוד, אין פה עם מי לעבוד. יז' לא סתם ישיבה' חשבתי לעצמי, יז' ישיבה של מטה,

בית המדרש נדמה בעיני באותה עת כמו חדר אוכל עלוב של בית תמחוי מאולתה. התיישבתי בפינה, מקווה שאף אחד לא ישים לב לנוכחותי במקום. הרגשתי כמו עשיר גדול שירד מנכסיו, ועתה נאלץ לשבת לארוחת צהרים בבית התמחוי יחד עם הקבצנים שתמיד היה רואה מזווית עינו בעת שהיה חולף במכוניתו ההדורה על פניהם.

אני? ישראל מאיר הלוי?? אני צריך לשבת על אותו ספסל עם הבחורים החלשים האלו? באחת הישיבות הכי פחות נחשבות בארץ? איך הגעתי למצב הזה? מה קרה לי שהתגלגלתי עד לכאן? מה לי ולמקום הזה בכלל?

תאמינו או לא אבל לפני שלושה שבועות וחצי עוד למדתי בישיבת 'כתר התלמוד' המפורסמת. כן כן, הישיבה שמדי שנה נרשמים אליה כ-450 בחורים, ומתוכם מתקבלים רק 45 הבחורים הטובים ביותר. הייתי מגיע הביתה לשבת חופשה ביישוב הצפוני בו אנחנו מתגוררים כשכולי נפוח מחשיבות, מכל בני גילי, אני היחיד שהתקבלתי לישיבה הטובה ביותר בארץ.

כל הדודים וקרובי המשפחה שלי ידעו להעריך אותי על כך. אפילו המוכר במכולת מול הבית שלנו היה נותן לי תמיד לעקוף את התור כי אני לומד בישיבה הטובה ביותר בארץ, ובוודאי יצא ממני ראש ישיבה גדול: "אני לא רוצה שבעוד חמישים שנה יגידו שגדול הדור היה צריך לחכות בתור במכולת של שלום", הוא היה אומר בחיוך מעריץ. "עוד יגידו עלי שאין לי כבוד לגדולי התורה חלילה וחס".

ועכשיו?... עכשיו אני יושב בפניתו של בית מדרש קטנטן ועלוב למראה, בו יושבים מלבדי עוד 30 בחורים בערך. "ההרשמה היתה קצת חלשה השנה", הסביר לי המשגיח בחיוך מתנצל כשראה את תדהמתי לנוכח העובדה שבשיעור שלי יש רק שבעה בחורים. אבל אני שבאתי מי'כתר התלמוד', לא קניתי את ה'לוקשים' האלו. ב'כתר התלמוד' ההרשמה לא היתה חלשה, רק ב'בינת התורה' למה? כי זו ישיבה לא הכי טובה בארץ, בלשון המעטה.

אחד הבחורים ניגש אלי ומושיט לי יד לשלום. הוא מנסה להיות נחמד אלי, אבל אני משיב לו בברכה זועפת ועוצבנית משהו. מי הוא חושב בכלל שהוא? הוא לא ברמה שלי וזה שנפלתי לכזאת ישיבה לא אומר שום דבר לגבי הרמה הלימודית והאישית שלי.

הכל התחיל כשהמשגיח של ישיבת 'כתר התלמוד' קרא לי לשיחה אישית, במהלכה הסביר לי שהוא חושב שאני לא ממצה את הפוטנציאל הלימודי שלי בישיבה. לדבריו אפשר לומר עלי שאני בחור סביר פחות או יותר, אני נמצא בסדרים מתחילה ועד סוף בדרך כלל, אני מכיר את הסוגיות שלומדים בישיבה ברמה סבירה, אבל אני די 'מתייבש' כאן. במקום להתאמץ ולפרוח, אני עושה לעצמי הנחות, ונשאר בחור בינוני.

בליבי ידעתי שהוא דווקא עושה איתי חסד כשהוא מציג את הדברים כך, כי בפועל אני פחות מבינוני. הישיבה מלאה בבחורים מבריקים ששוקדים על תלמודם מבוקר ועד ערב. אני לעומת זאת התקבלתי לכאן בעיקר בגלל שאבא שלי היה הוא חבר ילדות של המשגיח שהרגיש שהוא לא יכול להימנע מלקבל אותי לישיבה, ועשה הכל כדי שאתקבל.

"אני חושב שדווקא בגלל שאתה לומד בישיבה הכי טובה בארץ, אתה מרשה לעצמך להיות בינוני", אמר לי המשגיח. "אתה מרגיש שבחור בינוני בישיבה הכי טובה זה הישג עצום, וזאת טעות גדולה מצדך. כי כל אחד צריך לשאוף למציאות בכל מקום בו הוא נמצא, ולא להסתפק בכך

## מרגל'א בפומי'רו

יסוד הכשר האדם לתשובה הוא  
היותו חי מרגיש בחסרונו. אבל אם  
אינו מרגיש, התשובה מאין תיוולד.  
רבי ישראל סלאנטר